

STOP STRAATINTIMIDATIE 2017

Overzicht van mijlpalen en behaalde doelen

Stichting

STOP STRAATINTIMIDATIE

START BEWEGINGSVRIJHEID

OVERZICHT 2017

Onderstaand is een kort overzicht met uitkomsten waaraan wij direct hebben bijgedragen. Bijvoorbeeld via lobby, advies, het leggen van contacten, media uitingen, of ander initiatief. De rest van dit verslag licht onze bijdragen toe.

MIJLPALEN

- Amsterdam gaat straatintimidatie per 2018 aanpakken met een boete. Zij startte dit jaar al met een bewustwordingcampagne.
- Rotterdam gaat straatintimidatie per 2018 aanpakken met voorlichting en een boete.
- (Destijds) Tweede Kamerlid Ahmed Marcouch diende een initiatiefvoorstel in dat seksuele intimidatie in de openbare ruimte aanpakt met onder andere een boete.
- Straatintimidatie werd besproken door burgemeesters en/of in gemeenteraadsvergaderingen in Haarlem, Tilburg, Den Haag, Haarlem, en Vlaardingen.
- Het eerste nationale Stop Straatintimidatie Congres in Nederland vond plaats.
- Voor het eerste werden er onderzoeken gepubliceerd over hoe vaak straatintimidatie voortkomt.
- Een nieuwe, professionele Stop Straatintimidatie huisstijl werd ontwikkeld.
- De eerste animatie video die straatintimidatie neerzet als de mensenrechtenschending die het is werd ontwikkeld.
- Contact met Nederlandse politici, UN Women, en vele andere stichtingen en organisaties uit het maatschappelijke middenveld die zich inzetten voor vrouwenrechten en LHBTQ'ers.

ORGANISATIE, PARTNERS, EN POLITIEK

ORGANISATIE

Begin 2017 voegde Iris van der Heijden zich bij het bestuur van de stichting. Iris van der Heijden heeft een bachelor in Bestuurskunde en schreef haar scriptie over mogelijkheden van wetgeving en handhaving rondom straatintimidatie. Deze kwam haar al snel te pas tijdens interviews voor verscheidene media en toen zij insprak tijdens de raadsvergadering van de gemeente Rotterdam, toen deze hun stedelijke plan van aanpak besprak.

Tevens besloten wij voor het eerst medewerkers aan te trekken. Dit zijn vrijwilligers die zich regelmatige inzetten voor de stichting, maar niet zo intensief als de bestuursleden dat doen. Zo kunnen wij vrijwilligers die zich aanmelden een bijdrage laten leveren, zonder dat wij hen vragen zich te committeren aan een wekelijkse inspanning.

Een van die medewerkers, Pleun van Onzenoort, ging in augustus aan de slag als contactpersoon voor media en politici in de regio Tilburg. Met haar juridische achtergrond kan zij de stichting waar nodig ook voorzien van juridisch advies. Sinds september heeft Pleun zich als penningmeester bij het bestuur gevoegd.

PARTNERS

Stichting Stop Straatintimidatie had al contact met initiatieven zoals Stop Street Harassment in de Verenigde Staten, WO=MEN, en verscheidene hogescholen en universiteiten. In 2017 gingen wij samenwerkingsverbanden aan met o.a. Kompass (een stichting die zich inzet voor mensenrechten), Hangout 010 (een huiskamer waar LHBTQ- jongeren uit Rotterdam bij elkaar komen en projecten ontwikkelen), Women Friendly City (een burgerinitiatief voor vrouwvriendelijk gedrag in steden zoals tijdens het uitgaan), en met het *Safe Cities* project van UN Women. Toen wij onze UN Women contacten over onze activiteiten en resultaten vertelden, waren zij onder de indruk. We werden prompt uitgenodigd om over onze stichting te komen vertellen op een internationale "Safe Cities" conferentie van UN Women op 28 en 29 februari in Mexico City. Helaas konden wij niet accepteren; het weinige geld van onze stichting kunnen wij beter besteden dan aan een trip naar Mexico. Desalniettemin waren we natuurlijk wel vereerd met de uitnodiging. Wij hebben contacten gefaciliteerd tussen medewerkers van gemeente Amsterdamse en Rotterdam en UN Women, aangezien het uiteindelijk de gemeenten zijn die deelnemen aan *Safe Cities* project.

POLITIEK

Landelijk

Voor het eerst tijdens de landelijke verkiezingen in maart deden er politieke partijen mee die straatintimidatie expliciet hadden opgenomen in hun programma. Dit waren de landelijke [PvdA](#) en [ChristenUnie](#). Wij legden of verstevigden contact met lokale politici in Amsterdam, Rotterdam, Tilburg, Breda, en Den Haag.

Ahmed Marcouch (PvdA) diende februari 2017 een initiatiefvoorstel in dat seksuele intimidatie in de openbare ruimte aanpakt met onder andere een landelijke boete. Het voorstel genoot brede steun in de Tweede Kamer destijds, maar zal pas na de verkiezingen aangenomen worden. De formatie duurde langer dan verwacht, maar nu het kabinet rond is, zij wij van plan afspraken te maken met relevante Tweede Kamer- en kabinetsleden. Een aantal van onze politieke medestanders, zoals Gert-Jan Segers (CU) en Dilan Yesilgoz (VVD), maken onderdeel uit van het nieuwe kabinet. Wij stuurden hen en andere politici een felicitatie en klein kadootje in december, met de boodschap dat wij uitkijken om in 2018 verder met hen te werken aan bewegingsvrijheid in de publieke ruimte voor iedereen.

Stedelijk

Amsterdam nam een bepaling op in de APV, waarmee verbale en fysieke straatintimidatie vanaf 2018 wordt verboden op straffe van maximaal 4.100 euro of 3 maanden gevangenisstraf. Amsterdam startte bovendien in 2017 al een [campagne](#) tegen straatintimidatie. Op deze website zijn ook het plan van aanpak en handavingsplan van de Gemeente Amsterdam opgenomen en wordt Stichting Stop Straatintimidatie als partner genoemd. Wij namen meerdere malen deel aan rondetafelgesprekken met de gemeente Amsterdam en andere partijen om de stedelijke campagne tegen straatintimidatie vorm te geven.

Ook nam stichting Stop Straatintimidatie deel aan brainstorms van de gemeente Rotterdam over de vormgeving van hun plan van aanpak. Op 12 juni kondigde de gemeente Rotterdam aan dat zij per 1 januari 2018 de APV zal wijzigen om seksuele straatintimidatie strafbaar te stellen. Onder straatintimidatie zal

onder andere vallen: sissen, schelden, naroeven, om seks vragen, achternalopen of in het nauw drijven van vrouwen. De sanctie op deze vorm van criminaliteit wordt maximaal 4.100 euro of 3 maanden gevangenisstraf. Vooruitlopend op het verbod, startten Rotterdamse handhavers vanaf juli 2017 al met het constateren van straatintimidatie en het geven van waarschuwingen aan plegers. Verder viel nog te lezen in het [bericht](#) van de gemeente: "*Het plan van aanpak is tot stand gekomen in samenspraak met politie, OM, Erasmus Universiteit, Stichting Stop Straatintimidatie, (...) en de gemeente Rotterdam*".

In Den Haag spraken wij met de Christenunie/SGP en het CDA, waarna deze partijen een motie hebben ingediend voor een brede aanpak in Den Haag in combinatie met een uitgebreid onderzoek naar straatintimidatie. In Tilburg is in oktober ook het gesprek geopend over een aanpak van straatintimidatie. Wij legden contact met de toenmalige burgemeester van Tilburg en werden daarop uitgenodigd voor een gesprek met een van zijn ambtenaren. Die liet weten erg gecharmeerd te zijn van de aanpak van straatintimidatie in Amsterdam en zou de bepaling in de Amsterdamse APV graag per 1 januari 2018 ook in de APV van Tilburg opnemen. Het voorstel hiertoe is nog in de maak. In november nam een gemeenteraadslid uit Breda contact met ons op. Een afspraak om een juridisch voorstel voor een boete in Breda te bespreken wordt op het moment van schrijven nog ingepland, en zal waarschijnlijk plaatsvinden in december 2017 of januari 2018.

EERSTE NEDERLANDSE ONDERZOEKEN OVER HOE VAAK STRAATINTIMIDATIE VOORTKOMT

Eindelijk is Nederland begonnen met de eerste lokale onderzoeken. Meten is weten, tenslotte. Uit onderzoek van [Rotterdam](#) bleek afgelopen jaar dat **84%** van de Rotterdamse vrouwen tussen 18-45 jaar slachtoffer is geweest van (seksuele) straatintimidatie. 90% hiervan heeft haar gedrag aangepast naar aanleiding van deze ervaring(en).

Het jaar daarvoor bleek uit [Amsterdams onderzoek](#) al dat **83%** van de Amsterdamse vrouwen tussen 15-34 jaar aangeeft te zijn geconfronteerd met een of meer vormen van (seksuele) straatintimidatie. Dit zijn vrij consistente cijfers, welke aannemelijk maken dat een meerderheid van de Nederlandse vrouwen ervaring heeft met straatintimidatie.

NEDERLANDS EERSTE NATIONALE STOP STRAATINTIMIDATIE CONGRES

Op 22 februari 2017 vond het eerste nationale Stop Straatintimidatie Congres plaats. Het congres was georganiseerd door de gemeente Rotterdam in samenwerking met onze stichting. Bestuurders, politici, handhavers, experts en slachtoffers kwamen samen in Rotterdam om te praten over oplossingen tegen straatintimidatie. Jessica van der Pluijm gaf namens Stichting Stop Straatintimidatie een presentatie en nam deel aan een panel, samen met Ahmed Marcouch, een handhaver, een jeugd gezondheid en preventieontwikkelaar, en een buurtcoach.

Figure i. Jessica van der Puijm in een panel op het Stop Straatintimidatie Congres in februari 2017, en gaf een presentatie waarin Gaya ook voorkwam via een video boodschap.

Gaya Branderhorst sprak het publiek toe via een video vanuit New York. Iris van der Heijden nam deel aan een vraaggesprek.

Figure ii. Wethouder Joost Eerdmans, Jessica van der Pluijm, en Ahmed Marcouch op eerste rij tijdens panel met onder andere Iris van der Heijden (helemaal rechts).

OVERIG

Gaya sprak zaterdag 25 maart het **European Youth Parliament** (EYP) toe. Het EYP is een organisatie die bij jongeren Europese problemen bespreekbaar maakt. Gaya was uitgenodigd door de "Committee on gender equality and female rights (FEMM)", voor de "National Selection Conference" van EYP. Hier sprak Gaya over het belang om geweld tegen vrouwen tegen te gaan door al in te grijpen bij verbaal geweld, aangezien

dit veelal vooraf gaat aan fysiek geweld. Ze benadrukte ook dat de aanpak tweeledig moest zijn: zowel preventief als afstraffend, en gericht op daders, medestanders, en slachtoffers.

9 februari was stichting Stop Straatintimidatie op uitnodiging aanwezig tijdens de **conferentie over het VN Vrouwenverdrag** van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het vrouwenverdrag is in Nederland geratificeerd in 1991 en waarborgt de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen. Veiligheid is een belangrijk onderwerp hierin.

Jessica van der Pluijm gaf presentaties aan de gemeente Amsterdam en Hangout010, een Rotterdamse organisatie voor LHBT-jongeren.

Wij verzamelden ongeveer 600 handtekeningen in 2017. Het totaal aantal handtekeningen staat daarmee nu (november 2017) op 25.706. Wij streven er ondertussen niet meer naar om een burgerinitiatief in te dienen, maar richten ons op directe lobby.

PUBLIEK & MEDIA

MEDIA

In 2017 werd Stichting Stop Straatintimidatie expliciet genoemd in en op onder andere [Radio 1](#), [het Algemeen Dagblad](#), RTL Nieuws, Q-music, Radio Rijnmond, Viva, de Opzij, [RTV Amstelveen](#), Chicks in the City (lokale Rotterdamse radio) en online artikelen waaronder het [Refarmatorisch Dagblad](#) en [Sociale Vraagstukken](#).

ANTI-STRAATINTIMIDATIE WEEK 2017

Van 2 tot en met 8 april voerden circa 36 organisaties wereldwijd gezamenlijk actie tegen seksuele intimidatie in de publieke ruimte. Het initiatief van deze 'Anti-Street Harassment Week' is afkomstig van Holly Kearl - oprichter van de organisatie Stop Street Harassment in de Verenigde Staten- en vond dit jaar voor de zevende maal plaats. Deze hele week promootte Stichting Stop Straatintimidatie videoboodschappen waarin koplopers - politici en activisten - zich uitspreken tegen straatintimidatie en de aanpak hiervan. De filmpjes van o.a. CU fractievoorzitter Gert-Jan Segers, voormalig Tweede Kamerlid PvdA Ahmed Marcouch, Holly Kearl, en Rotterdamse Wethouder Joost Eerdmans zijn te vinden op ons [YouTube kanaal](#).

NIEUWE HUISSTIJL

Wij gingen over naar een nieuwe huisstijl. Deze is gemaakt door 210KG, een professioneel designbureau. De nieuwe huisstijl is een enorme vooruitgang ten opzichte van de beelden die wij voorheen gebruikten. Deze waren namelijk van het internet geplukt, en dus hadden wij er geen rechten op. Daarnaast waren ze in lage resolutie, wat soms ons beperkte om ze consistent en professioneel uit te dragen in bijvoorbeeld flyers. Er was verder ook geen standaard lettertype of kleur die we gebruikten. De nieuwe huisstijl bestaat uit: 4 varianten van een custom lettertype (Lato), een logo met zogenaamde "tagline" (de vrouw op de voorpagina en *Stop Straatintimidatie: Start bewegingsvrijheid*), en een aantal andere afbeeldingen voor overig gebruik.

Figure iii. Voorbeeld van afbeelding voor overig gebruik.

De verzameling van figuurtjes die de stichting nu tot haar beschikking heeft voor communicatie bevat nu ook een onder andere twee mannelijke figuren die hand in hand lopen (links in bovenstaande afbeelding). Dit omdat wij in onze communicatie explicieter wilden maken dat seksuele intimidatie op straat ook leden van de LHBTQ community treft.

De rode streep is een huisstijl kenmerk dat we op veel manieren kunnen laten terugkomen, zoals in briefpapier en visitekaartjes. Ook hiervan zijn ontwerpen aan ons geleverd.

OVERIG

Internationale Vrouwendag

8 maart was Iris van der Heijden te gast bij Radio Rijnmond om te praten over straatintimidatie. Jessica van der Pluijm was aanwezig toen 50 verdruchte 'vrouwen van Rafia Aallouch' de Regenboogvlag een dag te leen kregen. Homo's en moslima's wilden zo te kennen geven dat zij elkaars vrijheid verdedigen.

Nieuwe flyer

Wij updateten onze flyer van 2016. Deze moest worden aangepast vanwege de nieuwe huisstijl, maar ook vanwege de inhoud. Zo was het begin 2016 nog niet mogelijk om op politieke partijen te stemmen die expliciet een aanpak tegen straatintimidatie in hun partijprogramma hadden opgenomen. In 2017 was dit anders, en wij wilden dit meenemen in de informatie op de flyer. Aangezien het doel van de flyer is om bewustwording rondom straatintimidatie te vergroten, hoorde het feit dat op dit gedrag in sommige Nederlandse steden een boete staat er natuurlijk ook op.

Hoe ga je met elkaar om?

DO'S

Behandel iedereen met respect, zoals je zelf ook graag behandeld wilt worden.

Hallo zeggen, iemand een fijne dag wensen, glimlachen of vriendelijk vragen of de ander geïnteresseerd is in een praatje, is oké.

Is het een leuk gesprek, dan kun je best om een telefoonnummer of Facebook vragen. Accepteer ook een 'nee'.

Beëindig het gesprek als de ander aangeeft hier geen behoefte aan te hebben. Vraag niet waarom.

Spreek iemand aan wanneer je straatintimidatie ziet gebeuren. Zeg dat het niet oké is. Is de dader in functie, dan kun je overwegen een klacht in te dienen bij de werkgever.

Help het slachtoffer. Vraag of het goed gaat. Dit toont aan dat diegene er niet alleen voor staat en geeft de dader het signaal dat dit gedrag niet normaal is.

Denk ook aan je eigen veiligheid! Twijfel niet om de politie te bellen als de situatie dreigend wordt.

Tot slot, teken de petitie op onze website, deel deze flyer uit en praat met anderen over jouw ervaring met straatintimidatie.

DOËNT'S

❌ Iemand respectloos behandelen of een seksueel getinte opmerking maken.

❌ Een onbekende vrouw 'schatje', 'sexy' of 'lekker ding' noemen.

❌ Iemand vragen te glimlachen.

❌ Naar iemand fluiten of iemand naroeppen vanuit je auto.

❌ Iemand achtervolgen of betasten.

❌ Een opmerking maken over iemands uiterlijk.

❌ Zeuren om naam of telefoonnummer als zij al duidelijk heeft gemaakt dat ze die niet wil geven.

❌ Iemand uitschelden of agressief reageren als ze aangeeft geen interesse in je te hebben.

Meer weten? Ga naar:
www.straatintimidatie.org

Volg ons op:

Stichting Stop Straatintimidatie

Integraal beleid

Stichting Stop Straatintimidatie werkt actief samen met lokale en nationale politici om beleid tegen straatintimidatie in wet- en regelgeving te bewerkstelligen.

Wij zetten ons in voor een beleid dat bestaat uit monitoring, voorlichting, en afstraffing via een boete.

Wij verzamelen handtekeningen op onze webiste voor een burgerinitiatief voor ons eigen voorstel van zo'n nationale boete.

Laat je stem horen via de petitie op:
www.straatintimidatie.org

Partners

Stichting Stop Straatintimidatie werkt samen met organisaties als de Universiteit van Amsterdam, de Erasmus Universiteit, de Verenigde Naties en andere mensenrechtenorganisaties en verschillende Nederlandse jongeren- en LGBTQ organisaties.

Wij verschijnen met regelmaat in de nationale media (tv, radio, krant) en geven lezingen over straatintimidatie.

Iedereen heeft op straat wel eens een nare opmerking toegeschreeuwd gekregen. Hoewel we het meestal negeren, is dit een vorm van intimidatie. In Nederland heeft zo'n 80% van de vrouwen hier mee te maken.

Straatintimidatie vindt plaats in de publieke ruimte, dader en slachtoffer kennen elkaar meestal niet.

Straatintimidatie bestaat onder andere uit naroeppen, uitschelden, sissen, seksueel getinte opmerkingen maken of agressief vragen om sex.

Het uitblijven van een reactie of tegenspreken leidt regelmatig tot erger agressief gedrag.

Door straatintimidatie ga je bepaalde plekken mijden of je anders kleden en daarmee word je bewegingsvrijheid beperkt. Om deze reden hebben de Verenigde Naties straatintimidatie in 2013 erkend als een mensenrechtenschending.

Het is dus hoog tijd dat we straatintimidatie in Nederland een halt toeroepen!

Figure iv. Afbeelding van de nieuwe flyer.

Op stap met handhavers en politici

1 juni nam Stop Straatintimidatie deel aan een zogenaamde 'schouw' in Amsterdam West. Met een aantal professionals, onder andere politie, de stadsdeelvoorzitter, coördinator veiligheid en COC, en slachtoffers, kwamen wij bijeen voor een fietstocht langs 'hotspots' in de wijk. Hierbij was meteen gelegenheid om in gesprek te gaan met enkele lastpakken die van mening waren dat, zoals zij het stelden, "sommige vrouwen er om vragen".

Figure v. Twitter bericht van de Schouw van Voorzitter Dagelijks en Algemeen Bestuur Stadsdeel West, Gerolf Bouwmeester (D66).

Eerste animatie video

Wij maakten een animatie video over straatintimidatie. In de video wordt benadrukt dat straatintimidatie een mensenrechten schending is, en dus geen politiek links of rechts issue. De video eindigt met de vraag "Hoe zit het met de mensenrechten in jouw stad?"

Deze video is gericht op burgers in het algemeen, en bevat subtiele 'nudges' om hen een oproep te laten doen aan hun beleidsmakers en politici om ook stappen te ondernemen tegen straatintimidatie. Wij kozen voor een video omdat deze makkelijk online te verspreiden is en zo dus een mooie aanvulling vormt voor ons overig promotie materiaal, de geprinte flyers en kaartjes. De video wordt in december gepromoot via Facebook ads, onze social media accounts, onze nieuwsbrief, en een persbericht. Het video project werd mede gemaakt met de inzet van twee stagiaires, voor hun afstudeeropdracht in de minor *Promoting human rights in urban communities* aan de Hogeschool van Amsterdam.

FINANCIËN

Toen het burgerinitiatief werd opgezet, werden kosten voor website, emails, reiskosten, en vrijwilligersvergoedingen geheel uit eigen zak betaald. In 2015 werd een Paypal button aan de site toegevoegd om bezoekers de mogelijkheid te geven om het initiatief ook financieel te steunen. Begin 2016 werden wij een stichting en eind 2016 ontvingen wij onze eerste substantiële bijdrage van Mama Cash. Deze heeft ons enorm geholpen om onze focus te houden op onze strijd tegen straatintimidatie.

In totaal kwam in 2017 € 636 aan donaties via Paypal bij Stop Straatintimidatie binnen, de gemiddelde bijdrage per persoon bedroeg ongeveer € 20. Wij ontvingen daarnaast € 300 van de gemeente Rotterdam voor de co-organisatie van de nationale Stop Straatintimidatie conferentie. De grootste bijdrage kwam van Mama Cash met € 3400.

De totale kosten van de stichting komen afgerond op € 3280. De kosten bestonden onder meer uit design van een nieuwe huisstijl, design nieuwe flyer, printen van visitekaartjes en flyers, het produceren van een online animatie video en promotie hiervan, kaarten en kleinigheidjes voor politici, overige promotie en publiciteit, OV-reiskosten, en bankkosten. Zie voor verdere specificatie het financieel jaarverslag dat wij tevens meestuurden met dit rapport.

We hebben een slordige € 1000 over doordat we onverwacht iemand vonden die de boekhouding en jaarafrekening gratis wilde opstellen voor ons, en omdat we voor de zekerheid niet waren uitgegaan van individuele donaties bij het opstellen van ons 2017 budget. De ongeveer € 1000 die nu over is, zouden we graag overhevelen naar 2018. Samen met de nieuwe donatie van Mama Cash komt ons budget voor dat jaar dan uit op € 3500.

VOORUITBLIK 2018

Nu de formatie in de Tweede Kamer eindelijk afgerond is, zal onze eerste prioriteit in 2018 zijn om in te zetten op een landelijke aanpak tegen straatintimidatie. Tot een landelijke aanpak van straatintimidatie gerealiseerd is zullen wij ons bezig blijven houden met lobbyen voor een gemeentelijke aanpak. Wij zien deze lokale initiatieven als zeer nuttige pilots, welke onduidelijkheden of misvattingen betreft de effectiviteit van beleid tegen straatintimidatie kunnen wegnemen. Wij zullen dus blijven inzetten op een uitbreiding van het aantal dat straatintimidatie lokaal aanpakt, want deze gemeenten vormen een opmaat naar de nationale aanpak.

Organisatorisch zijn wij van plan ons verder uit te breiden. We gaan in januari aandacht slag met een aanvraag voor ANBI-status. We deden in december ook een nieuwe oproep voor vrijwilligers. Onze voorkeur bij gelijke geschiktheid zal dan uitgaan naar kandidaten in steden waar wij nog niet vertegenwoordigd zijn, zoals Den Haag, Arnhem, Breda, Haarlem, of Utrecht. Wij zijn niet van plan mensen aan te trekken die betaald worden voor hun inzet. Stichting Stop Straatintimidatie blijft ook in 2018 een vrijwilligersorganisatie.

Als laatste blijven wij ons uiteraard ook inzetten rondom bewustwording, bijvoorbeeld door middel van verschijningen in de media, begeleiden van stagiaires en studenten met hun scripties en projecten, het stimuleren en meewerken aan onderzoek, online campagnes, congressen en lezingen.